

Arvodesreglemente

Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda inom Region Dalarna för mandatperiod 2026-2030

Diarienummer
RS 2026/196
Versionsnummer
1.0

Fastställt av regionfullmäktige 2026-10-19

Innehåll

1	Fastställande och tolkning av ersättningsregler	3
2	Tillämpningsområde och definitioner	3
3	Allmänt om arvoden och ersättningar	3
4	Månadsarvode	3
4.1	Fast arvode	3
4.2	Råd	3
4.3	Fördelning efter val	4
4.4	Deltagande i dialogdagar	4
4.5	Utbildning till fullmäktigegrupp	4
5	Sammanträdesersättning	4
5.1	Sammanträdesarvode	4
5.2	Ersättare	5
5.3	Kompletterande regler för regionfullmäktige	5
5.4	Justeringsarvode	5
5.5	Annan förrättning	5
5.6	Politiska samverkansråd	5
6	Ekonomiska ersättningar	5
6.1	Förlorad arbetsförtjänst	5
6.2	Rätt till förlorad arbetsförtjänst för månadsarvoderade	6
6.3	Ersättning vid oregelbunden arbetstid	6
6.4	Förlorad semesterförmån	6
6.5	Förlorad tjänstepensionsförmån	7
6.6	Föräldraledighet	7
6.7	Sjukledighet	7
7	Pensionsbestämmelser och andra avgångsersättningar	8
7.1	Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda	8
7.2	Omställningsstöd och pension för förtroendevalda	8
7.3	Arvodesväxling	8
8	Försäkringar	8
9	Reseersättningar och traktamente	9
9.1	Reseersättning	9
9.2	Traktamente och övernattnings	9
9.3	Resor för förtroendevald med funktionshinder	9
10	Särskilda ersättningar	9
10.1	Ersättning för vård av person med funktionshinder	9
10.2	Barntillsyn	10
Bilaga 1	Månadsarvoden för förtroendevalda	11
Bilaga 2	Rekommendation om ersättningar till ledamöter i regionägda bolag och stiftelser	13

1 Fastställande och tolkning av ersättningsregler

Detta reglemente bygger på kommunallagens 4 kap. 12–18 §§ som innehåller bestämmelser om ekonomiska förmåner för förtroendevalda.

Regionfullmäktige fastställer ersättningsregler och ersättningsnivåer.

Tolkning av detta reglemente åligger regionstyrelsen, som vid behov även utfärdar tillämpningsanvisningar. Regionstyrelsen får vidaredelegera dessa uppgifter.

2 Tillämpningsområde och definitioner

Reglementet omfattar bestämmelser för arvoden och ersättningar till förtroendevalda och styrelseledamöter i majoritetsägda bolag inom Region Dalarna.

Med förtroendevalda avses

- Ledamöter och ersättare i regionfullmäktige
- Ledamöter och ersättare i regionstyrelse och nämnder
- Ledamöter och ersättare i utskott och beredningar
- Regionens revisorer
- Regionens ledamöter och ersättare i gemensamma nämnder
- Ledamöter i beredningar, kommittéer, arbetsgrupper eller liknande i övrigt, som är tillsatta av något av ovan nämnda organ
- Regionråd/oppositionsråd

Grundbeloppet fastställs till 100% av gällande riksdagsledamotsarvode. Uppräkningar av arvode för regionråd/oppositionsråd sker automatiskt vid förändringar av riksdagsledamotsarvodet. Om principen för riksdagsledamotsarvodet väsentligt förändras ska principerna för arvodet omprövas av regionfullmäktige.

3 Allmänt om arvoden och ersättningar

Särskilt arvode eller ersättning för förlorad arbetsinkomst utbetalas inte för inläsning i samband med förtroendeuppdrag.

Särskilt arvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst eller reseersättning utbetalas inte när förtroendevalda i egenskap av partiföreträdare gör verksamhetsbesök.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst och reseersättning ska däremot utbetalas till förtroendevalda i nämnderna och regionstyrelsen i samband med verksamhetsbesök i rollen som företrädare för nämnden eller styrelsen.

4 Månadsarvode

4.1 Fast arvode

Månadsarvodet ersätter förtroendevalda för arbetsuppgifter inom uppdraget. Vilka uppdrag som ger rätt till månadsarvode framgår av bilaga 1.

4.2 Råd

Regionens råd utses av regionfullmäktige. Råd i majoritet kallas regionråd och råd i opposition kallas oppositionsråd. Vid val av regionråd beslutar regionfullmäktige om respektive råds arvode och precisering av titel och ansvarsområde, enligt bilaga 1. För regionråd och oppositionsråd betraktas regionstyrelsen och dess utskott, beredningar eller presidium som egen nämnd.

Månadsarvode till regionråd som tillika är regionstyrelsens ordförande uppgår till 110 % av grundbeloppet. För övriga månadsarvoderade (inklusive oppositionsråd) beräknas arvode som angiven procentsats av grundbeloppet.

Om regionråd eller oppositionsråd till följd av sjukdom eller föräldraledighet under minst tre månader är förhindrad att tjänstgöra får regionrådets/oppositionsrådets parti föreslå en eller flera ersättare. Omfattningen av ersättningen kan då vara mindre än 40 % per person. Arvode till ersättare ska motsvara den sammanlagda nedsättningen av tjänstgöringstiden.

4.3 Fördelning efter val

Rådsposterna fördelas per parti eller valkartell med 0,1 rådspost för varje erhållet mandat i fullmäktige. Ersättningsnivån för regionråd och oppositionsråd ska vara lägst 50 % respektive 40 % av grundbeloppet och högst 100 % av grundbeloppet med undantag för regionstyrelsens ordförande.

Råds- och månadsarvoderade ordförandeposter arvoderas från dagen för valet till och med utgången av det år då nästa allmänna val hålls i hela landet. Under slutet av valåret är posterna dubbelbemannade för att säkerställa en ordnad överlämning. Under denna period är det de nyvalda som har de beslutsbefogenheter som hör till respektive post.

4.4 Deltagande i dialogdagar

För förtroendevalda med fasta arvoden ingår det i arvode att delta i de årligen återkommande bokslutskonferenserna.

4.5 Utbildning till fullmäktigegrupp

För regionråd/oppositionsråd ingår det i arvode att tillgodose respektive partis fullmäktigegrupp erforderlig utbildning. Om en förtroendevald med fast arvode valt att lämna sitt parti, och därmed sin fullmäktigegrupp, erbjuder partiet att omfördela arvode med en tjänstgöringsgrad om minst 40 % och högst 100 %.

5 Sammanträdesersättning

Totalt sett kan maximalt motsvarande ett heldagsarvode per dag utbetalas, oavsett antal sammanträden.

Summan av månadsarvode och sammanträdesarvode får inte överstiga 100 % av grundbeloppet. Undantag gäller för regionstyrelsens ordförande, som uppbär 110 % av grundbeloppet. Dock ska sammanträdesarvode för fullmäktigesammanträden utbetalas oberoende av annan arvodering.

Yrkande om sammanträdesersättning ska framställas inom sex månader från dagen för sammanträdet eller motsvarande förrättning.

5.1 Sammanträdesarvode

För förtroendevald med 40 % eller mer i fast månadsarvode utbetalas ingen ersättning för sammanträden i egen nämnd, beredning, utskott eller presidium. Vid sammanträden som inte hör samman med det arvoderade uppdraget samt vid annan förrättning utbetalas sammanträdesarvode. För regionråd och oppositionsråd betraktas regionstyrelsen och dess utskott, beredningar eller presidium som egen nämnd.

För förtroendevald med mindre än 40% i fast månadsarvode utbetalas inget sammanträdesarvode för sammanträden i den egna nämnden/beredningen.

Sammanträdesarvode utbetalas för beredningsmöten inför sammanträden, såsom ordförandeberedningar, presidiummöten eller ärendeberedningar för förtroendevald som inte har månadsarvode.

Heldagssammanträdesarvode utbetalas om den totala tiden för sammanträde/förrättning är 4 timmar eller mer (inklusive restid).

Heldagssammanträdesarvode utbetalas med 2,15% av grundbeloppet.

Halvdagssammanträdesarvode utbetalas med 1,075% om den sammanlagda tiden är mindre än 4 timmar (inklusive restid). Beloppet avrundas till närmaste högre tiotal kronor.

5.2 Ersättare

Ersättare som tjänstgör i stället för ordinarie ledamot erhåller arvode enligt samma regler som ordinarie ledamöter.

Ersättare som deltar i sammanträde utan att tjänstgöra i stället för en ordinarie ledamot erhåller hälften av arvodet för ordinarie ledamot, det vill säga 1,075 % av grundbeloppet om den sammanlagda tiden är 4 timmar (inklusive restid) eller mer. Vid halvdagssammanträdesarvode utbetalas med 0,538 % om den sammanlagda tiden är mindre än 4 timmar.

Beloppen avrundas till närmaste högre tiotal kronor.

5.3 Kompletterande regler för regionfullmäktige

Partier med fler än 10 mandat i regionfullmäktige får ha fyra extra ersättare under fullmäktigesammanträdena som är disponibla för att tjänstgöra som ledamöter vid sammanträdet. Partier med högst 10 mandat får ha två sådana ersättare. Dessa extra disponibla ersättare ska arvoderas med samma belopp som ordinarie ledamöter, oavsett om de tjänstgör eller inte.

Ersättare i regionfullmäktige som närvarar vid sammanträde utan att tjänstgöra och inte heller utgör så kallade extra disponibla ersättare erhåller varken arvode eller kostnadsersättning.

5.4 Justeringsarvode

Justerare som inte erhåller månadsarvode får ett justeringsarvode motsvarande 1/8 av heldagssammanträdesarvodet. Ingen övrig ersättning utbetalas.

5.5 Annan förrättning

Med annan förrättning avses kurs, konferens eller motsvarande som inte hör samman med uppdraget i den egna nämnden/beredningen och som godkänts av regionstyrelsens ordförande eller vice ordförande.

5.6 Politiska samverkansråd

För månadsarvoderade ingår deltagande i samverkansråd med kommunerna inom uppdraget.

För regionens representanter i andra samverkansorgan med primärkommunerna utbetalas ersättning enligt samma regler som för uppdrag inom Region Dalarna.

6 Ekonomiska ersättningar

6.1 Förlorad arbetsförtjänst

Förtroendevald som har sammanlagda uppdrag på mindre än 40 % i fast månadsarvode eller inget fast arvode alls har rätt till ersättning för förlorad

inkomst. Grunden för rätten till ersättning är att den förtroendevalda har ett faktiskt löneavdrag kopplat till tjänstledigheten.

Yrkande om ersättning för förlorad arbetsinkomst skall framställas inom sex månader från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänförs.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst får per dag inte överstiga grundbeloppet dividerat med 21.

Anställd

För anställda ska löneavdraget styrkas genom intyg från arbetsgivaren eller lönespecifikation som visar hur stor arbetsinkomst som förloras i samband med att den förtroendevalda uppfyller uppdraget.

Egenföretagare

Är den förtroendevalde egenföretagare ska ersättningen antingen beräknas på den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI), beräknad årsinkomst styrkt av revisor i företaget eller genom besked om aktuell förvärvsinkomst från skattemyndigheten.

Arbetslös, föräldraledig och sjukledig

För förtroendevald som har ersättning från arbetslöshetskassa eller försäkringskassa så motsvarar ersättningen för förlorad arbetsinkomst det belopp som den förtroendevalda går miste om vid fullgörande av uppdraget. Beloppet som begärs ska styrkas genom intyg från arbetslöshetskassa eller försäkringskassa.

6.2 Rätt till förlorad arbetsförtjänst för månadsarvoderade

Förtroendevalda med fast månadsarvode om 40 % eller mer, men under 70 % av heltid, har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst under följande förutsättningar:

- Det tillkommande uppdraget ingår inte i det fasta månadsarvoderade uppdraget
- Det tillkommande uppdraget är berättigat till arvode enligt detta reglemente samt att
- Den förtroendevalda styrker, genom intyg eller liknande, att det finns en tjänstledighetsgrad hos arbetsgivaren som motsvarar den fasta månadsarvoderade tjänstegraden.

6.3 Ersättning vid oregelbunden arbetstid

Förtroendevalda har rätt till rimlig dygnsvila respektive veckovila utan förlorad arbetsförtjänst. Den som enligt arbetstidsschema har enstaka fridag under en 7-dagarsperiod och ett heldagssammanträde infaller denna dag, har rätt att inom en vecka ta ut extra ledighet från ordinarie arbete och därvid få ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

6.4 Förlorad semesterförmån

Förlorad semesterförmån ersätts vid styrkt avdrag. Yrkande om ersättning ska framställas inom två år från dagen för sammanträdet eller motsvarande förrättning.

Regionråd/oppositionsråd har inte rätt till semesterdagsersättning.

6.5 Förlorad tjänstepensionsförmån

Förtroendevalda med uppdrag understigande 40 % har rätt till ersättning för förlorad tjänstepension. Ersättningen följer storleken på pensionsavgiften enligt det aktuella tjänstepensionsavtalet för anställda i regionen. Vid utbetalning av ersättning för förlorad inkomst samt förlorad semesterförmån utbetalas även pensionsavgiften.

6.6 Föräldraledighet

För förtroendevald som uppbär månadsarvode tillämpas reglerna i Allmänna bestämmelser (AB) § 29 på samma villkor som för löntagare.

Ledighet ska anmälas till Försäkringskassan, lönekontoret och berörd politisk instans minst tre månader före ledighetens start.

6.7 Sjukledighet

För förtroendevald som uppbär månadsarvode tillämpas reglerna i AB § 28 mom. 3, 5 och 6 samt med beräkning per kalenderdag. Detta innebär följande:

Den förtroendevalde ska snarast anmäla sjukfrånvaron till det lönekontor inom Region Dalarna som sköter utbetalningen av månadsarvodet.

Sjukavdrag/sjukarvode beräknas:

$$\frac{\text{månadsarvode}}{\text{kalenderdagar}} \times \left(\frac{\text{antal frånvarodagar}}{\text{kalenderdagar}} \right)$$

Sjukarvode

- Dag 1 Karensdag, ingen ersättning
- Dag 2-14 80 % av arvodesbortfallet
- Dag 15-90 10 % av arvodesbortfallet

Förtroendevald som uppbär månadsarvode som överstiger Försäkringskassans högsta belopp för sjukpenninggrundande inkomst erhåller skillnaden mellan högsta sjukpenning och 77,6 % av arvodesbortfallet. Utöver det tillkommer sjukarvode om 10%.

(Månadsarvode)
10 %
(Mellanskillnad)
(Högsta sjukpenning)

- 10 % sjukarvode (dag 15 – 90)
- Mellanskillnad upp till 77,6 % av arvodesbortfallet erhålls (dag 15 -framåt)
- Maximalt belopp från Försäkringskassan

7 Pensionsbestämmelser och andra avgångsersättningar

Regler för pension, avgångsersättning och omställningsstöd och arvodesväxling har antagits av regionfullmäktige, i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendationer. Regionstyrelsen är Region Dalarnas pensionsmyndighet.

Yrkande om ersättning för förlorad pensionsförmån ska framställas inom två år från pensionstillfället.

7.1 Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda

De förtroendevalda som valts innan 2014 omfattas av Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF). Reglementet omfattar förtroendevalda med motsvarande minst 40 % i fast månadsarvode. Beslut togs i Landstingsfullmäktige 2002-06-17/18 § 86.

PBF innehåller bestämmelser om visstidspension, sjukpension, ålderspension, livränta, efterlevandepension och avgångsersättning. För att få rätt till förmån enligt PBF krävs en ansökan.

7.2 Omställningsstöd och pension för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR) tillämpas för förtroendevalda som tillträtt vid valet 2014 eller senare och inte tidigare omfattats av eller har rätt till pensionsförmåner enligt PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser. Beslut togs i regionfullmäktige 2019-09-23 §77.

OPF-KR omfattar bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, avgiftsbestämd ålderspension, sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd. Bestämmelserna om omställningsstöd, sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd gäller för förtroendevalda med sammanlagt minst 40% av heltid undantaget tillgodoräknad tid hos annan offentlig verksamhet, övriga bestämmelser gäller samtliga förtroendevalda. För att få rätt till förmån enligt OPF-KR krävs en ansökan.

7.3 Arvodesväxling

Möjlighet till arvodesväxling erbjuds de som omfattas av OPF-KR med uppdrag på minst 40% av heltid. Arvodesväxling till pensionsbehållning sker på initiativ av förtroendevald genom skriftlig begäran.

8 Försäkringar

Vid fullgörande av uppdrag omfattas förtroendevalda med månadsarvode av följande försäkringar:

Grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F)

Förtroendevalda har en försäkring genom KPA Livförsäkring AB.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL)

Försäringen avser olycksfall eller arbetssjukdom som uppkommer i samband med arbete som förtroendevald.

Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)

Förtroendevalda med rätt till sjukpenning eller sjukersättning erhåller en kompletterande ersättning genom denna försäkring.

Alla förtroendevalda omfattas av följande försäkring:

Tjänstereseförsäkring

Förtroendevalda omfattas av tjänstereseförsäkring. Denna försäkring kan bland annat ge ersättning för resekostnader, logi, sjukvårds- och läkemedelskostnader.

9 Reseersättningar och traktamente

Yrkanden om ersättningar för resor och traktamente ska framställas inom sex månader från dagen för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänförs sig.

9.1 Reseersättning

Ersättning för resekostnader i samband med sammanträden och förrättningar samt traktamenten utbetalas från den förtroendevaldes bostadsort som startplats. Ersättning utbetalas oberoende av om den förtroendevalda disponerar arbetsrum på sammanträdes- eller förrättningsorten och oavsett avståndet till bostaden.

Ersättning utbetalas även till närvarande men icke-tjänstgörande ersättare i nämnder, utskott och beredningar. För ersättare i fullmäktige, som varken tjänstgör eller utgör så kallade extra disponibla ersättare enligt 5.3 utbetalas ingen reseersättning.

9.2 Traktamente och övernattnig

Vid övernattnig på grund av lång resväg gäller samma regler för betalt hotellrum som för regionens anställda. Hotellrum beställs enligt de rutiner som Region Dalarnas administrativa ledning anvisar. Rese- och traktamentsersättning utbetalas med motsvarande belopp som gäller för regionanställda.

9.3 Resor för förtroendevald med funktionshinder

Förtroendevalda med funktionsnedsättning har rätt till skälig ersättning för resekostnader som uppkommer när de fullgör sina uppdrag. Detta avser exempelvis kostnader för färdtjänst.

10 Särskilda ersättningar

Förtroendevalda kan vid deltagande i protokollförda sammanträden få ersättning för redovisade kostnader för vård av person med funktionshinder samt kostnader för barntillsyn. Yrkanden om dessa särskilda ersättningar ska enligt detta reglemente framställas inom sex månader från dagens för sammanträde eller motsvarande till vilken förlusten hänförs sig.

10.1 Ersättning för vård av person med funktionshinder

Särskild ersättning för vård av person med funktionshinder utbetalas för funktionshindrad som stadigvarande vistas i förtroendevalds bostad. Särskild ersättning betalas mot verifikation och ersätts med utbetalat belopp jämte skatt och eventuella arbetsgivaravgifter, dock högst 0,7 % av prisbasbeloppet per timme.

Kostnadsersättningen gäller inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på minst 40 % av heltid. Särskild ersättning till förtroendevald enligt arvodesreglementet ska inte kunna utbetalas till make, sambo, föräldrar, barn eller syskon. Ersättningen är skattepliktig.

10.2 Barntillsyn

Kostnader för barntillsyn för barn under 12 år ger rätt till ersättning, om kostnaden uppkommer när förtroendevalda genomför sitt uppdrag. Särskild ersättning betalas mot verifikation och ersätts med utbetalat belopp jämte skatt och eventuella arbetsgivaravgifter, dock högst 0,7 % av prisbasbeloppet per timme.

Kostnadsersättningen gäller inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på minst 40 % av heltid. Särskild ersättning för barntillsyn utbetalas inte vid barntillsyn som kan tillgodoses inom den ordinarie barnomsorgen. Särskild ersättning till förtroendevald enligt arvodesreglementet ska inte kunna utbetalas till make, sambo, föräldrar, barn eller syskon. Ersättningen är skattepliktig.

Bilaga 1 Månadsarvoden för förtroendevalda

	Månadsarvode i % av riksdagsledamotens arvode
Regionfullmäktiges presidium	
Ordförande	20
1:a och 2:a vice ordförande	10
Regionråd 1 tillika regionstyrelsens ordförande	110
Regionråd 2 med ansvar för hälso- och sjukvårdsfrågor ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden	100
Regionråd 3 med ansvar för personalfrågor ordförande i regionstyrelsens personalutskott	100
Regionråd 4 med ansvar för kultur- och bildningsfrågor ordförande i kultur- och bildningsnämnden	100
Regionråd 5 med ansvar för tandvårdsfrågor ordförande i tandvårdsnämnden	100
Regionråd 6 med ansvar för hjälpmedelsfrågor och vårdvalfrågor ordförande i hjälpmedelsnämnden	100

**Månadsarvode i % av
riksdagsledamotens
arvode****Oppositionsråd**

Oppositionspartierna som sammanlagt har 40 mandat i fullmäktige delar på 4,0 heltidsuppdrag utifrån respektive partis mandat enligt följande:

Oppositionsråd 1 (M)	70
Oppositionsråd 2 (M)	60
Oppositionsråd 3 (M)	40
Oppositionsråd 4 (SD)	90
Oppositionsråd 5 (SD)	40
Oppositionsråd 6 (MP)	40
Oppositionsråd 7 (KD)	70

Region Dalarnas revisorer	25
---------------------------	----

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ordförande	80
------------	----

Regionala utvecklingsnämnden

Ordförande	80
------------	----

Kollektivtrafiknämnden

Ordförande	40
------------	----

Tandvårdsnämnden

Ordförande	40
------------	----

Kultur- och bildningsnämnden

Ordförande	40
------------	----

Regionstyrelsens fastighets- och serviceutskott

Ordförande	40
------------	----

Regionstyrelsens personalutskott

Ordförande	40
------------	----

Patientnämnden

Ordförande	25
------------	----

Hälso- och sjukvårdsnämndens vårdvalsutskott

Ordförande	35
------------	----

Tandvårdsnämndens vårdvalsutskott

Ordförande	10
------------	----

Gemensamma nämnder**Hjälpmedelsnämnden Dalarna**

Ordförande

40

Språktolksnämnden Dalarna

Ordförande

Innehas vartannat år av Region Dalarna och vartannat år av Borlänge kommun

10

Bilaga 2 Rekommendation om ersättningar till förtroendevalda i regionägda bolag och stiftelser

Regionstyrelsen rekommenderar de regionägda bolagens bolagsstämmor samt styrelser i regionens stiftelser att anta samma reglemente som gäller för övriga förtroendevalda inom regionen.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utbetalas enligt samma förutsättningar som för övriga förtroendevalda.

Arvode till ordförande bör relateras till arvodet för riksdagsledamot.

Vid ordförandeskap i flera regionägda bolag och stiftelser reduceras arvodet med 5 % per regionägda bolag och stiftelser.

Position	Ersättning
Ordförande i bolag och stiftelser	15% av grundbeloppet
Revisor i bolag och stiftelser	Sammanträdesarvode enligt regionens arvodesreglemente